

MÁJUS ELSEJE TÖRTÉNETE

AZ egész világ munkássága, dolgozó parasztsága és haladó gondolkodású értelmisége, több mint félévszázad óta ünnepli május elsejét — Az amerikai Munkás Szövetség San-Louis-ban 1888-ban határozta el, hogy a 8 órás munkaidő bevezetéséért széleskörű mozgalmat indít. A mozgalom megkezdése napján az 1886. évi chicagói negyvenezer munkás óriás sztrájkjának évfordulóját, vagyis május elsejét jelölte meg. Úgy határozott, hogy a mozgalmat az 1890-ik évben kell megkezdeni. Kimondta azt is, hogy a jövőben ezen a napon a munkások követeléseinek érvényesítésére minden évben munkaszünetet és tüntetést rendezzenek.

Nemzetközi jellegét a május elseje ünnepe a II. Internacionálé (Nemzetközi Munkás Szövetség) első kongresszusán Párisban 1889 július 14-én kapta meg. A kongresszus a munkásmozgalmak óriási tömegszervezetei kialakulásának jegyében ült össze. A világ minden jelentős országából, így Magyarországból is megjelent küldöttek kifejezték, hogy a munkásszervezetek gyarapodása, emelkedése új és erősebb harcformákat tesz szükségessé és az egész világ munkásosztályának együttérzése jeléül a május elseje megünneplését határozta el. Az ünnepi tüntető felvonulások feladatává a 8 órás munkaidő bevezetésének kiharcolását és a munkásság egyéb szociálpolitikai követeléseinek a teljesítéséért való harcot jelölték meg. A három nyolcas: 8 óra munka, 8 óra szórakozás és 8 óra pihenés az egész világ munkásainak jelszava lett.

Most már megkapta az ünnep a nemzetközi jellegét. A német küldöttség kívánságára azonban a gyűlés már akkor azt a kiegészítést fűzte a határozathoz, hogy a tüntetéseket úgy rendezzék, amint azt az egyes országok különleges viszonyai megengedik.

A nemzetközi munkásszövetség II. gyűlésén az angol és a német küldöttség, amikor a májusi ünnepek kérdése újra szőnyegre került, követelte, hogy a tüntetéseket ne május elsején, hanem május első vasárnapján tartsák. Az amszterdami gyűlés 1904-ben arra kötelezte az összes szervezeteket, hogy ott, ahol a proletárság érdekeinek sérelme nélkül lehetséges, igyekezzenek május elsején a munkát beszüntetni.

Természetesen voltak, akik ez ellen a megalkuvás ellen harcoltak. Így Németországban Luxemburg Róza és Oroszországban Lenin vezetésével a szociáldemokrata munkáspárt.

Magyarországon a szervezett munkásság 1889-től kezdve mindig megünnepelte harcoss tüntetéseken a május elsejét és csak a Horthy uralmát terheli az a szégyen, hogy a munkásság e régi és hagyományos

jogát is lábbal tiporták. A magyar május elsejei tüntetéseknek a 90-es években különös jelentőséget adott, hogy a parasztság is résztvett benne. A magyar parasztság ezidőben már a szocializmus zászlaja alatt a mezőgazdasági munkássztrájkokkal tüntetett a munkáseggyüttérzés mellett. Ezek a május elsejei tüntetések jelentős hagyományai annak a nemzeti egységnek, amelyben ma a munkás és a paraszt a magyar demokrácia felépítéséért folytatott harcban szövetségre lép egymással.

Május elseje ma, a demokratikus Magyarországon, a demokrácia, a munka győzelmének, a faszizmus felett aratott győzelemnek, a világ békére való törekvésének boldog ünnepe. A demokratikus honvédség együtt ünnepli a dolgozókkal az új és a szabad május' elsejét.

Fehér Antal

A KÖLTSÉGVETÉS TÁRGYALÁSA UTÁN

A honvédelmi kormányzat az 1946—47. évre készített költségvetését azzal az indokolással terjesztette a nemzetgyűlés elé, hogy egyelőre a békeszerződés katonai feltételeinek figyelmen kívül hagyásával állították össze a tárca költségeloirányzatát, melynél csupán az ország teherbírásának szempontjait vették figyelembe. És így természetesen, figyelemmel az ország nehéz gazdasági helyzetére, az eloirányzatból sok olyan szükséglet kielégítése maradt ki, amire rendes körülmények között elengedhetetlenül szükség lett volna s így állt elő az a kényszerhelyzet, hogy a honvédség létszámát le kellett csökkenteni arra a keretre, amellyel most is rendelkezünk.

A hosszú heteken keresztül tartó parlamenti költségvetési tárgyalásoknál több ízben is foglalkoztak a honvédség problémáival. Anélkül, hogy az egyes felszólalások részleteibe bocsátkoznánk, egyet mindenestre a legnagyobb megnyugvással fogadhat minden honvédegyén; azt, hogy a koalíciós kormányzatban képviselt összes pártok a vitában a felelőség hangján szóltak a magyar demokratikus honvédség jelentőségéről és szükségességéről. A segíteni akarás szándéka és jóindulata csendült ki azok beszédeiből, akiket a pártok a maguk részéről a honvédelmi tárca tárgyalásához kijelöltek.

Az a néhány disszonáns hang, amely a koalíción kívülállók részéről elhangzott, megfelelő visszhangra talált azonnal magában a képviselőházban, de azon túl a sajtóban is. Szerintem fontos ezt leszögezni, mert ez jelentős fejlődés a magyar demokráciában a demokratikus honvédség irányában. Kétségtelen tény az is, hogy ehhez hozzájárult a honvédelmi kormányzat ama reálpolitikai elgondolása, hogy valóban az